

TENHA

ALİ VOLKAN ERDEMİR

—
Türk Edebiyatı
Öykü
—

Ali Volkan Erdemir, Öğretim üyesi, çevirmen ve yazar. Lisansını Ankara Üniversitesi DTCF Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda, yüksek lisans ve doktorasını Kyoto Üniversitesi'nde Karşılaştırmalı Kültür Çalışmaları alanında tamamladı. *Loti'yi Anlamak–Pierre Loti'nin Doğusu* (2011), *Japonya'da Türk İmgesinin Oluşumu* (2014), *Yerleşik Yabancı Pierre Loti* (Gözden geçirilmiş yeni baskı, 2018) adlı inceleme kitaplarının yanı sıra *Maruko'nun Yolculuğu* (2019) adlı çocuk kitabıyla *Dağın Rüyası* (2022) adlı romanı kaleme aldı. *En Güzel Japon Masalları* (2022) seçkisini hazırlayıp Türkçeleştirdi. Haruki Murakami, Kenzaburo Oe, Yukio Mişima başta olmak üzere Japon edebiyatının seçkin eserlerini Türkçeye kazandırdı. Edebiyat dergilerinde özgün haikuları ile Matsuo Basho ve Taneda Santoka'dan yaptığı çevirilerin yanı sıra *Zen Haytası* (2024) adlı şiir kitabı bulunmaktadır. Japonya Dışişleri Bakanı Ödülü (2020), Kitap Dergisi Yılın Çeviri Kitabı Ödülü (2023, Kunio Nakamura, Hiroko Dozen–*Haruki Murakami Sözlüğü*) ve Talât Sait Halman Çeviri Ödülü (2024, Kenzaburo Oe–*Suda Ölüm*) sahibidir.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTABI

Dağın Rüyası

TENHA

Yazan: Ali Volkan Erdemir

Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2026 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2026 / ISBN 978-625-5683-77-9

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı ve sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Tenha

Ali Volkan Erdemir

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

İstenmeyen Çocuklar Adası	13
Galata Kulesi'nin Gölgesinde.....	19
Nikâh Masası	25
Melek.....	33
Müdüre Güldük	51
Bana Nergis Getir.....	59
Zen Haytası.....	71
Beklemek	79
Yusufçuklar	87
Cumartesi Yalnızlığı.....	97
Tenha Çoğunluk.....	111

Müzikçaların düğmesine bastı. Koltuğu eski yerine çekip oturdu. Gözlerini kapayıp soluklandı. Sonra açtı gözlerini; dingin, odasına baktı. Seçtiği resimler, sevdiği kitaplar, topladığı kabuklar, taşlar... Ona sevinç veren her şeye baktı. İçeride notalar, sözcükler, düşler var. “Şükürler olsun!” dedi.

Berat Alanyalı, *Keşiş Ürümceği*,
Bilgi Yayınevi, Ankara, Ekim 2015, s. 53.

Sonra birden, “Beklemenin nasıl bir şey olduğunu bilirim...” deyip sustu.

“Kimsenin hayatı görüldüğü gibi değil.”

Filiz Özdem, *Rüya Bekleyen Adam*,
YKY, İstanbul, Şubat 2013, s. 18.

Demek ne dün vardı ne yarın! Mazi bir hayal, âti bir hülya idi ve insan ömrü hep bu kısacık anlardan ve belki sadece tek bir andan ibaretti. Nitekim, ben, bundan otuz yıl evvel hayatımın bütün tadını, bütün saadetini bir şarkının devamı müddetince tatmış ve en büyük acısını, en büyük felâketini de yine aynı şarkıyı dinlerken bulup çekmiştim.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Hep O Şarkı*,
Büyük Eserler Kitaplığı: 78, Varlık Yayınları, İstanbul,
Temmuz 1965, s. 169.
(Bu kitabın ilk baskısı, Nisan 1959'da yapılmıştır.)

İstenmeyen Çocuklar Adası

Saçlarını ördün. En sevdiğin rujunu sürdün. Ve sonra sonsuzlukla kucaklaştın. Ne benim elim tutabildi seni o karanlık çukura koyulmaktan ne de geride bıraktığın bir oda dolusu kitabın. Son notunda, “Ölümümden hiç kimse sorumlu değil” diye yazdın. Bu, babana verdiğin en büyük ceza oldu. Bir hafta sonra annen diğer kızını alıp evi terk etti. Sonra güz yerini kışa bıraktı. Derken bahar geldi. Gökyüzü tam da senin sevdiğin gibiydi; deniz gibi engin bir mavi ve bir sürü beyaz bulut kümesi. Buluttan şekiller görmeye çalıştım senin bana gösterdiğin, öğrettiğin gibi. Hepsi sonunda senin saçın oldu, yüzün oldu, gözlerin oldu. Oradan baktın bana. Bugün de bakıyorsun.

Seni çok özledim. Geçen onca yılın ardından, ölüm karşısında iki şey öğrendim. Biri çaresizlik. Ne kadar uğraşsan da öleni geri getiremiyorsun. İkincisiyse arsızlık. Yaşamak, hep dayattı kendini. Aklımdan çıkmanı hiç istemediğim halde birkaç yılın ardından evlendim. Kızıma senin adını verdim. Üstelik bununla ona haksızlık ettiğimi bilerek. Onun büyümesini uzaktan izledim. İstedim ki senin gibi özgür iradeli, aklına koyduğunu yapan bir kadın olsun. Ama ne zaman tökezleyecek olsa, ona hissettirmeden yanında oldum. Doğrudan sorununun sormazdım.

Onunla sinemalara gittim. Film üzerine yorum yaparken son yaşadığı sıkıntıyı dile getirdiğini kendi de fark etmezdi. Sahilde uzun yürüyüşlere çıktık. Susardım, bir süre sonra o kendiliğinden anlatmaya başladılar. Akıl vermezdim. Birkaç yönün olasılığını sezdirirdim ona. Yönünü kendi seçer, yolunu kendi bulurdu. O, hep benim gururum oldu.

Kızıma bu hayatta iki şey öğretmek istedim. Birincisi, her konunun farklı bakış açıları olabileceği, bu yüzden bir insanın yaptıklarını yargılamadan önce etraflıca düşünme inceliğini göstermesi gerektiği.

İkincisi, ihtiyaç duyduğunda bir ele tutunmanın, yardım isteyebilmenin zayıflık olmadığı. Bir gün kendisinin de birilerine el uzatacağını unutmaması ve bunu hiçbir zaman o kişinin yüzüne vurmama zarıflığı. Hani bir gün tökezleyip düşmüştüm de elini uzatıp kalkmama yardım etmiştin. Sonra sana, “Şimdi nereye gidiyoruz?” demiştim. Sen de “Herkes kendi yoluna” deyip gülümsemiştin. İşte onun gibi.

Geçen onca yıl boyunca içimdeki özlemin hiç eksilmedi. Oradan görüyor, duyuyor musun beni?

Bugün kızımın mezuniyet töreni var. Ona adını verince müzikle ilgilenir diye düşünmüştüm; senin gibi. Ama o Hukuk Fakültesi’ni bitirdi. Akıllı fikri sokak hayvanlarında. Hafta sonlarını hep barınakta geçirdi. Kediden köpekten pire geçmez ki, dese de kaç kez saçlarını pire sardı. Evinde biri görme engelli, biri üç bacaklı iki köpeği var. Görme engelliye annesinin adını vermiş, üç bacaklıya benimkini. Annesi hiç mutlu olmadı bu duruma. Bense, neden adımı ona verdiğini anlamaya çalıştıkça işin içinden çıkamadım. Ona sorduğumda, “Ben artık büyüdüm babacım, sen kaç kurtar kendini annemden” deyip gülümsedi. “O hep sözünü ettiğin ada ülkesi vardı ya, oraya git” dedi.

Bugün kızım Ezgi'yle sevgilisi Mutlu, mezuniyet töreni sonrasında tatile çıkacaklar. Tayland'a gidecekler. Mutlu, Budizm'le ilgileniyor. Yüzünde hep bir dinginlik var. Sözleri ölçülü, hareketleri tartılı. Üç yıldır aynı evde yaşıyorlar. Başta kabullenmek zor geldi. Onun evdeki boşluğu, bir dişimin eksilip hiç yerine konmaması gibi bir duygu uyandırdı. O gider gitmez odasını boşaltıp kendine çalışma odası yapmak istedi annesi, ama orayı olduğu gibi korudum. İsteddiği zaman yüreğini dinlendirmeye geleceği bir yuvası olduğunu bilmesini istedim kızımın. Gelmedi. Mutlu'yla hep mutlu oldu.

Tayland gezilerinde minik adalara gidecek, bir de Mutlu'nun bir süredir başkeşişiyle iletişim kurduğu, merak ettiği bir tapınağı ziyaret edeceklermiş. Üç gün o tapınağa kapanacakmış Mutlu. O sırada Ezgi, oraya yerleşen lise arkadaşı Peri'yle görüşecek, onda kalacakmış. Peri'nin kim olduğunu anlamadım başta. Lisede yakın arkadaşlarından bana söz ederdi; bazen onlarda kaldığı da olurdu ama Peri adını hiç duymamıştım. Fotoğrafını gösterdi, tanıyamadım. Sonra Özgür deyince hatırladım. Tayland'da yeni bir yaşam seçmiş kendine, babası, yeter ki gözümün önünden git deyip ona bir pansiyon açacak kadar maddi destek vermiş. O parayla pansiyon açmak yerine orada kendine yepyeni bir yaşam kurmuş. Uzun uğraşların ve ameliyatların ardından arada bir modellik yaparak yaşamını sürdüren çok güzel bir insan olmuş.

Ezgi, bizim kızımız olsa onunla sen de gurur duyardın. Hani bir gün, lisedeydik sanırım, bir konser sonrası içerken bir çocuk gelmiş ve ne güzel yüzün var demişti bana. Ben de küfretmiştim. Başını önüne eğip gitmişti. Ne çok kızmıştın bana. Nezaket bilmezlikten homofobiye kadar bir sürü şey sıralamıştın. Hepsi bir kulağımdan girip diğerinden çıkıyordu, o sırada tek umursadığım şey o güzel dudaklarındı, onlar

kıpırdadıkça seni daha çok öpmek istedim, sen bana kızdıkça öpüşmedik, ben seni öpemeyince daha çok bira içtim ve sonra birden üstüne başına kustum. Üstünü batırmama kızmamıştın ama sana söz vermemi istemiştin, hayatım boyunca hiçbir insanı ayırmayacak, herkese nazik davranacaktım. Sana söz verdim. Söz vermemin karşılığını almak ister gibi o gece seni ilk kez öptüm ve sonra sen yaşamına son verdin. Ve ben, sana dokunduğum için hep kendimi suçladım. Bir büyüğü mü bozmuştum, sırrını mı dökmüştüm? İntihar notuna “Ölümümden hiç kimse sorumlu değil” yazmıştın ama ben değil miydim ölmenin nedeni? Seni öpünce beni ittin, bense sana sımsıkı sarılıp boynundan öpmeye kalktım. Bir ölü gibi hareketsiz kalıverdin. Korktum, seni bıraktım. Bana baktın, baktın, baktın, özür dilerim dedin, sonra koşarak gittin. Öylece bakakaldım ardından. Peşinden koşup seni tutmalı mıydım? O zaman yaşamaya devam eder miydin? Ama beni itmiştin ve ben utançtan yerin dibine girmiş bir halde, ancak ardından bakakaldım. Neden benden özür dilemiştin?

Cenazende annenle kız kardeşin bir yanda, baban diğer yandaydı. Baban, tabuttan çıkarılan kefene sarılı bedeninin başına gidince annen yerinden fırladı. Onu itti. “Dokunma kızıma, dokunma artık” diye bağırdı. “O pis ellerini çek kızımın üzerinden. Geceler boyu ona dokunduğun yetmedi mi?” Herkes bir an donakaldı. Sonra araya başkaları girdi, annenin yanına da durdu. Adamı oradan yaka paça sürükleyip bir arabaya bindirip götürdüler.

Ben olanları ancak uzaktan izledim. Suçluluk, ölümünü kabullenememe ve âcizlik duygusuyla baş başa, öylece izledim toprağa verilmeni. Herkes gittikten sonra mezarının başına geldim. Dizlerimin üzerine çöktüm ve mezarına birkaç avuç toprak koydum.

*"Her insan, her an, her soluk sadece kendisiyken,
zihinlerimize kazınmış imgelerden arınmak gerek.
İşte o zaman anlamlı ve sahici yaşarız."*

Bir tenhalık var bu öykülerde... Ama insanı üşüten, yalnızlaştıran bir tenhalık değil. Issızlığın ortasında durup bakılan dünya, bildiğimiz dünya değil. Söylenen her sözde söylenmeyen, görünen her yüzde görünmeyen saklı. Ruhlar sızılı bir geçmişi anlatıyorlar; yaşayanlar ve ölümler geçmişe ve geleceğe doğru genişleyen anlarda buluşuyorlar. Kalabalık ama تنها. Keşkelerle ve umutla; gri duvarlara galebe çalan çiçeklerle; genç bir ölünün mezarına bırakılan bir demet nergisle; şiirin anlamlandığı sevgiyle.

Tenha, Murakami'den Mişima'ya, Kenzaburo Oe'ye çevirileriyle tanıdığımız Ali Volkan Erdemir'in, üslubuyla Japon edebiyatına sıcak ve sevgi dolu bir selam gönderdiği öykü kitabı.

